
Előfizetési ár:
Egy évre 12 kor
Fél évre 6 kor
Negyed évre 3 kor
Egyes szám 24

HONTI LAPOK

Nyitlér sora 40 fill
Hivatalos
és magánhirdetési
árszabás szerint.
Többszöri hirdetés
nél árengedmény.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
— I P O L Y S Á G O N . —

Felelős szerkesztő:
H A L Á S Z F E R E N C .

Megjelen
szombaton reggel.

A FELEKEZETI ÉS KÖZSÉGI TANÍTÓKÉRT.

Jankovich Béla dr. vallás- és közoktatásügyi miniszter a községi és hitfelekezeti elemi iskolai tanítók illetményeire vonatkozóan körrendeletet bocsátott ki az összes iskolai hatóságokhoz, mely alkalmas arra, hogy széles körben szerezzon örömet és meglepedést.

Már az 1907. évi XXVII. törvény-cikk 14. szakasza biztosította az iskolaföntartóknak (községeknek, felekezeteknek) azt a jogot, hogy az államsegítséggel kiegészített tanítói fizetést az állami tanítók fizetése arányában tetszés szerint fölemelhessék. A körrendelet első sorban is utmutatást ad arra nézve, hogy ezt a rendelkezést miként kell összhangzásba hozni az 1913. évi új törvényekkel, s minden félreértést kizáró módon szabályozza azt, hogy a községek és felekezetek e jogaikat mikor és mi módon gyakorolhatják.

Figyelmezteti tehát a miniszter mindazokat az iskolaföntartó községeket és hitfelekezeteket, melyek az 1907. évi XXVII. törvény-cikk 14. szakaszában biztosított joggal éltek vagy ezután élni szándékoznak, hogy a fizetése-

gészítő államsegítség kiutalása után férfitanító részére szolgálataknak 7., 11-12., 15-17., 19-21., 23-25., és 27-29. éveikben évi 200 korona, 31-33. és 35-37. éveikben évi 300 korona, nőtanítók részére szolgálataknak 9., 13-15., 17-19., 21-23., 25-27., és 29-31. éveikben pedig 200 korona, 33-35. és 37-39. éveikben pedig évi 300 korona összegig terjedhető utólagos fizetésemelési biztosítanak az államsegítség veszedelmezése nélkül. De már ezen túlmenő javadatombiztosítása esetén azonban a már kiutalt fizetésekiegészítő államsegítség megfelelően le fog szállítani, esetleg meg fog vonatni. Éppen ezért arra is figyelmezteti a miniszter az érkelte iskolaföntartókat, hogy az ily érdelemben módosított szabályzataikat, határozataikat terjesszék mielőbb eléje.

Nagy szociális jelentőséggel bír a körrendeletnek a nem állami tanítók lakáspénzére és családi pótlékára vonatkozó rendelkezése.

A nem állami tanítók ugyanis köz tudomás szerint kisebb lakáspénzben részesülnek, családi pótlékot pedig nem kapnak. A miniszter most rámu-

tat arra, hogy az iskolaföntartó községek és felekezetek tanítóik lakáspénzét az állami tanítók által élvezett lakáspénz méretéig fölemelhetik, a mint ezt már az 1913. évi XVI. törvény-cikk is megengedi, és hogy ez a fölemelés nem fog okot szolgáltatni arra, hogy a kormány az államsegítséget elvonja vagy leszállítsa.

Ezt a rendelkezést most a vallás- és közoktatásügyi miniszter a családi pótlékra is kiterjeszti és kimondja, hogy az államsegítség megvonására vagy leszállítására nem fogja törvényes oknak tekinteni azt a körülményt, hogy az iskolaföntartók tanítóik gyermekei részére családi pótlékot rendszeresítenek csupán azt köti ki, hogy az e címen a nem állami tanítóknak adandó összeg az állami tanítók által törvény szerint élvezett családi pótlék mértékét meg nem haladja.

Most tehát az iskolaföntartó községek, az egyházak abban a helyzetben vannak, hogy tanítóik lakáspénzét megfelelően emelhetik és azok részére családi pótlékot is adhatnak a nélkül, hogy e miatt az államsegítség elvonásától kellene tartaniok

Az idegességről.

Irtta Kovács Sebestény Endre dr.*)

(Első közlemény)

Nem először van szerencsém üdvözölni a tisztelt nölgyeket és urakat e helyről, mert ez előtt talán 12 évvel hasonló lelkesüléssel, de talán kisebb és kevésbé hivott gárdával, szintén kezdtünk rendezni a kaszinó termeiben felolvasásokat, de a szépen indult mozgalom mint a kiégett mécs, néhány fel-fellobbanás után végleg kialudt.

Kialvása is hasonlított a mécs kialváshoz, a láng mindég kisebb lett, fénye mindinkább halványult, és végleges kimulása után a kanéca nem épen kellemes füstöt hagyott a levegőben.

Tudniillik itt is az történt, amit ilyen alkalmaknál gyakran látunk, a közreműködők és a publikum egymásra untak. A közreműködők azt hitték, hogy az ő fáradozásukért a publikum tartozik bizonyos figyelemmel, a publikum meg azt hitte, hogy a szereplők tartoznak bizonyos hálával, hogy megjelentek, és meghallgatták. És így kölcsönös kiábrándulás után a kaszinó esték megszűntek.

Most újra kezdtük, új név alatt, új szereplőkkel, új erővel. S maga az igazgató neve, aki ezt proponálta, aki a kialudt lángot új életre keltette, elég garancia arra, hogy ezen esték tanulságosak, hasznosak és változatosak lesznek.

*) Felolvasta a szerző a december hó 3-án tartott 3-ik szabad liceumi előadáson.

Az ilyen délutánoknak van azonban egy nagy veszedelme, az idegesség, ezen általános nyavalyája a XX-ik századnak. — Siker tekintetében szerencse azonban az, ha ezen felolvasások vésora után kezdődnek, mert vésora után az idegesség egy kis időre elül, hisz a kielégített gyomor türelmesebb. Ezt a kedvező befolyását a vésoraútnak a szindarab írók nagyon jól ismerik, s darabjaik amik Párisban sikert értek el, elbuknak Budapesten, azon egyszerű oknál fogva, hogy a párisiak vésora után, helyesebben ebéd, diné után mennek a színházba, míg a budapestiek vésora előtt; míg a párisi mulatva emészt, addig a budapesti idegesen éhes, és az éhes embert nem olyan könnyű szellemi táplálékkal kielégíteni. — Reményem, hogy az én tisztelt közönségem legalább jól beuzsonnázott és így elnézőbb lesz.

És így maradjunk is mindjárt az idegességnél. — Ki ne ismerné, ki ne érezné és ki ne tudná, hogy mi az az idegesség? — A közel mult XIX. században egy beszélgetés alkalmával arról volt szó, hogy a jövő XX-ik század a humanizmus százada lesz-e, vagy a szocialistáké, vagy a tulságos önzés anarkistái kerülnek-e fölül, vagy a természettudományok tesznek-e óriási lépést pl. az elektromosság? — Ugy látszik mindegyik hódít, látjuk a humanizmus tulsárait.

Nem kell messiázzá mennünk, csak a márianosztrai női feyházat kell megtekintelnünk, s azt látjuk, hogy aza gyilkos, akinek lekellene vezekelni azokat a bünöket amelyeket a társadalom vagy egyes emberek,

családok ellen vétett, az nem vezekel, nem szenved, nem bünhödik, de kényelmesen selyem és bársonyon dolgozik, társaságban, jó táplálkozás mellett él és havonta kétszer kap langyos fürdőt, hogy az arc üdeségét, amit a szobai levegő veszélyeztetne, a fürdők megőrizzék, konzerválják. — Látjuk a szocialisták nagy és eredményes összetartását, mely törvényt szab az ipar terén, irányítja a politikát, és a munkás nép jövedelmét 12 év alatt megháromszorozta. — Látjuk az elektromosság esudait, a képtelennek hitt és a mesék országába tartozó dolgok megvalósulását, de épen ezért, ugy a szociális átváltozások, mint a tudomány rohamos szökésszerű haladása élet-módunkat átváltoztatja, a konkurenciánál, a megélhetés nehezebb, és azt látjuk, hogy ez a század az idegesség százada lesz.

Idegesség a régi világban is meg volt, a régi emberek is ismerték, már a régi emberek is szenvedtek idegességben. Már Krisztus születése előtti korban Hippokratész ismerte az idegességet, a római orvosok közül Celsius nagy munkát irt a nők idegességéről, pedig a régi jó idők életmódja, összehasonlítva a miennkel, ugy viszonylott, mint a gyermekszoba világa, a kenyéért való küzdelemhez. Az idegességnek nagy multja van, hatása megérezhető a hittudományban, az orvosi tudományban, a politikában, a szépirodalom és művészetekben is; az idegesség polipkarjaival körül fogja és befurakodik társadalmunk majd minden rétegébe, minden foglalkozási ágba; sok jeles talál-

A hétről.

— december 5

A SZABAD LICEUM HARMADIK ESTJE.

A napról-napra nagyobb vonzó erővel bíró szabad liceum e hó 3-án tartotta harmadik estjét, melyen a főispáni családdal élén, társadalmunk mindennemű rétegéből ismét nagyszámu közönség jelent meg.

Különös érdekességet kölcsönzött az estnek az, hogy Kovács S. Endre dr. kir. tanácsos, vármegyénk főorvosa tartott felolvasást. Valóságos banalitás, ha elmondjuk, hogy Kovács S. Endre dr. a mennyire neve az orvosi világban értékes márkát jelent, annyira övezi őt a magánéletben is közszeret, és szinte példátlan népszerűség. Az idegességről korunk erről az általános betegségről tartott felolvasást, és a közönség figyelmét mindvégig lekötötte az előadás, melynek során a szakszerű ismertetést, a tudományos elmélyedést átszötte egy ötletes közérthető szellemességgel. A közönség el is halmozta őt tetszés nyilvánításával. A felolvasást olvasóink élvezetére lapunk tárcájában közöljük.

Az ujság felfokozott ingerével hatott Malátsik Lajos főgimnáziumi tanár zongorajátéka, aki Grieg egy lírai darabját adta elő. A tökéletes dologbeli tudást igénylő művet ragyogó tehnikával, és virtuóz készséggel adta elő. Valódi műélvezetben részesült a közönség, és kellemesen győződött meg róla, hogy Malátsik Lajos egy erős, igazi művészi egyéniség, kiben a műzeneművelő gárdának egy nagy megbeesülésre méltó akvizíciót nyert. A lelkes tapsidézésre néhány szívbemarkoló magyar motét játszott el ráadásul.

Az estén jelenvolt hölgyek névsora:

Ambros Béláné, Becsey Lászlóné, Beőreöndy Irma, Barczán Endréné, Bati Berkó Istvánné, Berky Istvánné, Csermák Ernőné drné, Csyba Juliska, Draskóczy Jenőné Edit és Margit, Dornstädter Józsefné, Özv. Egressy Lászlóné, Erdélyi Bertalané drné.

Özv. Fischer Colbrie Antalné, Fodor Vilmosné drné, Özv. Forster Frigyesné, Gálosi Sománé, Himler Piki és Rezsín, Hegyesi Rózsi, Halász Ferencné, f. Halász Sándorné, Holló Józsefné drné, Hoffmann

Elvira, Halász Sándorné, Herczeg Józsefné drné, Hercsuth Kálmanné, Horthy Vilma, Himler Sándorné drné, Huber Gyuláné, Hederváry Lajosné, Ivánka Istvánné és Ilke (Palást), Jávor B. Lajosné, Margit és Sári.

Koffler Karolin, Kátser Sándorné és Juliska Kovács S. Endréné drné Mici, Neszi és Biri, Klein Béláné, Keller Ilka, Kegye Sándorné, Kulka Miksáné, Lipovszky Margit, Lamos Elemérné, Özv. Lamos Sándorné, Lipcsey Ervinné drné, Mühlstein Gáborné, Markstein Dezsóné, Martinovich Istvánné, Marek Károlyné, Nedecky Pálné (Felsőtúr), Okolicsányi Istvánné, Özv. Okolicsányi Gyuláné, Okolicsányi Zseze, Oravecz Béláné és Irén.

Perhás Imréné, Polgár Ignácné, Policzer Eszti, Puky Ilona. Özv. Rác Imréné, Özv. Rurik Gyuláné, Sírlich Elemérné, Özv. Sárpy Béláné, Sebestyén Miksáné drné, Schmidt Arthurné, Schmidt Ernőné, Sági Benőné drné, Szauer Gyuláné, Tölgyessy Ferencné drné, Udvardy Józsa, Vámos Béláné drné, Váradi Jakabné drné, Vajda Barnáné, Wolner Ilonka, Zmeskall Györgyné.

— A katolikus egyház új éve. A kegyelem leesdeklésének fohászával kezdődik a liturgikus év, mely nov. 30-án Advent első vasárnapjával vette kezdetét. A polgári évszámítás mellett szinte elfeledkezik a világ az egyházi évről és a liturgikus élet mozzanatai lassankint elvesztik jelentőségüket. Sokan vannak olyanok, kik már nem is tudják, hogy van külön egyházi év is, melynek éppen úgy megvannak a maga fázisai, mint a polgárinak. Az Advent első vasárnapjával kezdetét veszi a liturgikus év a maga sok jelentőséges momentumával. Az előkészület ideje az Advent a karácsony nagy misztériumához. És ehhez az előkészülethez nem kereshetünk méltóbb mottót, mint a kegyelem leesdeklését, és zsoltáros szavait: *Rorate coeli desuper...*

— A közigazgatási bizottság ülése. Vármegyénk közigazgatási bizottsága ma délután Ivánka István főispán elnöklése mellett rendes havi ülését tartotta meg. A tárgyalás anyagát lapunk jövő számában közöljük.

— Királyi kintűtetés. *Herschmanek* Lajos nyugalmazott ipolysági törvényszéki irodavezetőt nyugalomba helyezése alkalmából hosszas és buzgó szolgálatai elismerésül a koronás arany érdemkeresztet tüntették ki. *Martinovich* István kir. törvényszéki elnök e hó 2-án, a kir. törvényszék teljes ülésében a kir. ügyészség és a kir. járásbírósg tagjainak jelenlétében emelkedett hangú beszéd kíséretében tüzte fel az érdemkeresztet a kintűtetett mellére, ki mélyen meghatótt szavakkal mondott köszönetet.

— A H. G. E. választmányi ülése. A Hontvármegyei Gazdasági Egyesület igazgató választmányja e hó 2-án tartotta meg Ivánka István főispán elnöklése mellett rendes havi ülését. Az elnök főispán melegen szavakban köszönte meg az egyesület szerencsekívánatainak tolmácsolását főispáni kineveztetése alkalmából. A választmány általános örömmel fogadta Bolgár János üdvözlő felszólalása után a főispán azon kijelentését, hogy az elnöki tisztet, ha a dec. 30-iki választáson a közgyűlés kívánni fogja, továbbra is megtartja. — Toldy Zsigmond titkár kinek személyében az egyesület nagy ambícióval és agilitással bíró szakértőt nyert, állásában véglegesítette a választmány egyszersmint elvállalta fizetése után esedékes adók és nyugdíj járulékaiknak pénztára terhére való viselését. — Tárgyalta a választmány Trencsénvármegyei gazdasági egyesület átiratát, a melynek felhívása folytán felírt a földművelésügyi miniszterhez, hogy a cukorgyárak hatalmi tulkapásai ellen vedje meg a gazdákat, terjesszen elő a törvényhozásnak oly javaslatot, amely szerint a cukorgyártás mezőgazdasági iparnak minősítessék, azok fokozatosan megváltván a gazdaszövetkezeteknek adassanak át, és addig is amíg az keresztül vihető lesz, hozzon törvényt a cukorgyárak kartellje ellen. — Torontálvármegye átirata alapján felíratilag kéri a kormányt, hogy a Hítelszövetkezeteket anyagilag fokozottabb mérvben támogassa. — Ipolyság nagyközönségnek a kultuszminiszterhez intézett kérvé-

mány, művészi alkotás, irodalmi remek, igaz, neki köszönhető, de még több rombolás, bánat, szerencsétlenség.

Ezek után azt fogják önök kérdezni, hogy mit értünk idegesség alatt?

Mi orvosok tényleg mást értünk alatta, mint amit ez a szó kifejez, s mást mit a művelt nagy közönség „az idegesség” szóval jelöl. — A legtöbben azt képzelik, hogy az idegesség nem egyéb, mint azon idegek sajátságos megbetegedése, melyek egész testünket a véretek módjára behálózják. Van ezen felfogásban is valami igaz, de, mint tény, ez a nézet nem állhat meg. — Idegesség néven oly betegséget kell értenünk, mely meglepi az egész idegrendszert, az agyvelőt, gerincvelőt, ép úgy, mint a testünket behálózó és körülfogó idegeket. — Tehát általános megbetegedés ez, melynek fő jellemvonásai a következők: Idegesség esetében sem az agynak, sem a gerincvelőnek sem a többi idegeknek az összetétele nem változik meg, azaz maga az idegszövet roncsolást nem szenved, maga az idegszövet nem beteg, hanem csakis az idegrendszer működésében tapasztalni minőleges elváltozást, amely elváltozás abban áll, hogy az egész idegrendszer működése élénkebb, fokozottabb, de egyúttal gyengült, mert hamar kifárad, kimerül. Ideggyengeségnek neuraszténiának mondhatjuk leghelyesebben.

A neuraszténiát vagy ideggyengeséget Engelmann egy oly hangszerhez hasonlította, mely igen könnyen szólal meg, amde még legerősebb működtetés esetén is igen gyenge hangot ad. — Vagyis min-

den külső benyomásra élénken reagál, fellobban, de fellobbanásában nincs kitartás, nincs erély, kifárad, és mire eredményt kellene felmutatni, elernyed.

Az idegesség tünetei:

Minden lelki működésnek kedvetlenség-gel való kapcsolódása, beteges ingerlékenység, dühkitörés, öngyilkossági gondolatok, aggodalmas hipokondrius képzeletek bizonyos tipussal, haláltól, elmebetegségektől, gutaütéstől való rettegetés kényszer érzések és eszmék, minden benváló kételkedés, helyfélelem, tulzott bátortalanság, gondolkodás nehezítettsége, elhatározás lehetetlensége, koncentrált figyelemre való képtelenség, álmodozás, szórakozottság, rohamokban támadó eszme túdulás, fokozott autoszugesztio, minuciózus önmegfigyelés stb. — Gyakori neuraszténiás alvási zavar, üdülést nem hozó félálomban, súlyos álom képekben, gyakori felébredés, időnként megint valóságos álomkór.

Szóval tünetei annak, hogy valamely képzet vagy benyomás nem azt az érzést kelti náluk, mint egy ép egészséges idegrendszerű emberről, hanem tulzott, fonák, tul élénk vagy tul lehangolt lelki állapotot teremt. Ha valamely képzet vagy benyomás nem azt az érzést kelti az idegeseknél, mint amit egy ép idegzetű emberről, ebből az következik hogy egy szó, egy cselekedet, melyet kiejtünk, melyet teszünk olyan indulatokat válthatnak ki, melyet előre ki nem számíthatunk, mert a szélsőségekben mozog, a mi más embert mosolyra indít, az idegbajos embert extá-

zisba hozhatja, ami egy ép idegzetű embert haragra gerjeszt esetleg egy ideges embert gyilkosságba hajt. S ebből magyarázhatók azok az érthetetlen ön és tömeggyilkosságok, azok az egészséges idegzetű ember előtt érthetetlen cselekedetek, melyeket a napi lapok hír rovataiban nap-nap után borzadva olvasunk.

Néha, illetőleg sokszor az idegességben szenvedő embereknek megvan a maguk jellemző külsejük, habitusuk, majdnem annyira kifejezeten mint például a tüdőbajosoknak, tüdővészéseknek vagy agutaütésre hajlamosoknak. Ez a habitus annyira jellemző hogy azt, hogy valaki idegességre hajlamos vagy szenved benne, minden szóbeszéd nélkül is, fellehet ismerni. — De azért ne méltóztassanak megijedni, ha valakinek megis lenne közülnk ez a habitusa. — Úgyebár, az üveg is törékeny, de csak akkor ha elejtjük; ugy vagyunk az ideges habitussal is; az is jelen lehet, a nélkül, hogy az illető ideges legyen; az idegesség csak akkor tör ki, ha ezt a törékeny habitust valami, az ütéshez hasonló sérelem, tehát akár valóságos testi sértés, akár szellemi sértés, pl. szerencsétlenség, gond, bánat, tulságos szellemi megerőltetés stb. éri. — Gyakran látjuk pl. hogy kisebb vasuti szerencsétlenség után az utazó férfiak vagy nők idegességet kapnak, pedig alig szenvedtek bőrlehorzsolódásnál egyéb sérülést. — Mások sokkal nagyobb sérülés után, legalább idegrendszerükben egészségesek maradnak. — Ennek a feltűnő jelenségnek oka az, hogy azok, akik külső alkatuknál fogva

nyét melyben a gazdasági ismétlő iskola céljaira segélyt kér pártolólág terjesztette fel. — Átiratban kérte a vármegye törvényhatósági bizottságát, hogy Kondor József ig. v. tag indítványa értelmében a vármegyei alapokat és árvaszéki pénzeket azon vármegyei intézeteknél helyezze el, amelyek kötelezik magukat arra, hogy csak 1 százalékkal magasabb százalék mellett adják ki, kétharmadrészen a gazdaközönségnek, egyharmadrészen a kereskedők és iparosoknak, mint a mennyit ők a vármegyének fizetnek.

— **A főgyházmegye köréből** A főgyházmegyei hatóság Unger Lajos alsókorompai segédlelkész hason minőségben Garamkövesdre helyezte át.

— **A szabad liceum negyedik estje.** A szabad liceum szerdán, e hó 10-én tartandó estjén Rácz Pál vármegyei aljegyző ismerteti a novella és regényírás legkiválóbb képviselőit a világirodalomban a XIX. század második felében. Rácz Pál szépen izmosodó írói tehetségét lapunk olvasói leginkább Orosz Pál név alatt megjelent írásaiból előnyösen ismerik, és ez idei évad első irodalmi estjének a felolvasó személyén kívül az is érdekességet ad, hogy napjaink világirodalmába vezet bele s boncolgatja annak annyira sajátos lélektani s esztétikai jellemvonásait. Az irodalmi estet művészi színvonalra emeli Schubert egy darabjának előadása, melyet zongorán Kovács Mici, gordonkán Kovács Biri, hegedűn Kovács Nussy és Maurer Endre főgimnáziumi tanár fognak bemutatni. — Belépődíj személyenként 60 fillér, bérletjegy az egész évadra 4 K. esuládjegy 10 K.

Több számot tevő helyről kifejezett óhajnak engedve, Barczán Endre főgimnáziumi igazgató, a szabad liceumok vezetője, az esték idejét esti 8 órától, 6 órára helyezte át. De a közönség nagyobb részében kialakult felfogás szerencsésebbnek tartja azt, ha az előadások este 8 óra után kezdődnek. Társadalmi berendezkedésünk szerint a 6 óra körüli időben folyik a kaszinói élet, a hölgyek ekkor tartják látogatásaikat, és intim összejöveteleiket, a kereskedők üzleti forgalma ekkor a legélénkebb. Támogatja ezt a felfogást a következő nyílt kérelem, melynek közlésére lapunkat felkérték:

A szabad liceumi előadások igazi célja szerintünk az, hogy azokat kereskedők és iparosaink is látogathassák. Miután azonban az előadások újabban 6 órakor kezdődnek, ily időben üzleteinket el nem hagyhatjuk, kérjük Barczán Endre igazgató urat, hogy ha lehetséges, az előadásokat ez után is 8 óra után tartásuk, mikor is már üzleteink zárva lévén, az ismeretterjesztő előadásokon a kereskedők és iparosok is megjelenhetnek.

Több kereskedő.

Ez a kérelem mindenestre érdemes arra, hogy azt a szabad liceumok vezetője konszideráció tárgyává tegye.

— **Pénzüntézet köréből.** Az Ipolyági Helyszövetkezet igazgatósága november hó 30-án tartott ülésében Okolicsányi Tibor dr. ipolyági ügyvédet egyhangulag ügyészévé választotta meg.

— **A Leányegyesület közgyűlése.** Az ipolyági jótékony Leányegyesület e hó 7-én (vasárnap) d. u. 3 órakor a hitkö ségi teremben rendes öszi közgyűlést tartja.

— **Népszövetségi gyűlés Ipolyágon.** A katolikus Népszövetség helyi szervezete e hó 8-án, délután fél 4 órakor a róm. kat. iskola termében gyűlést rendez. A gyűlés tárgysora: 1. Megnyitó. Tartja: Schreiber Aladár, esperes, helyi igazgató. 2. A népszövetség célja és szociális jelentősége. Tartja: Porubszky Géza dr., főgimn. hittanár. 3. Népszövetség és jogvédelem. Tartja: Okolicsányi Tibor dr. ügyvéd 4. Indítványok. A népszövetségi tagokat és az összes érdeklődőket ezuton is meghívja az igazgatóság.

— **Az ügyészi megbízottak köréből.** A m. kir. igazságügyminiszter Schnabel Károly dr. Korpona sz. kir. város polgármesterét a korponai kir. járásbíró-ság mellett alkalmazott ügyészégi megbízott állandó helyettesévé rendelte ki.

— **Egyházi ünnep Gyerkén.** Gyerki hívei évenként nagyobb összeget áldoznak templomuk felszerelésére és eszinosítására. Tavaly értékes oltárral gazdagították templomukat, harangjaikat áteserelték vasalványokra s az idén nagy költséggel óriási lourdesi barlangot építettek. Mária és Bernadette életnagyságu szobrai a selmeci-

bányai templomberendezési műintézet készítette. A termés-trahitból épült barlang leleplezési ünnepe s az új szobroknak megáldása a múlt vasárnapon folyt le lelketemelő szertartások keretében. A szélesendes, ködös időben, sok száz gyertya fényében ragyogó esti körmenet a magasan kiemelkedő Mária és Alajos szobraival, a torony-nak és a barlangnak kivilágítása hosszú időn át fogja foglalkoztatni a gyerkieket s azokat az idegeneket, akik a szomszédos községekből nagy számmal jöttek el az ünnepre. A barlangnak egyik érdekessége az, hogy a gyertyatartói a kemencei hegyekben található őskori kagylókból és csigák-ból készültek. Megérdemlik a gyerki hívek, hogy áldozatkészségük közhírré tétessék, amint hogy az esztergomi főkáptalan bőkezűségéből ez év folyamán pompásan restaurált templom is érdemes rá, hogy a hívek eszinosítására sokat áldozzanak.

— **Az igazságügy köréből.** A m. kir. igazságügyminiszter Sipos Zoltán ipolyági kir. törvényszék napidijast az ipolyági kir. törvényszékhez irnokká nevezte ki.

— **Egy felolvasás epilógja.** A siketnémákról tartott liceumi felolvasás alkalmával Kovács S. Endre dr. kir. tanácsos megyei főorvos 69 kor. 72 fillért gyűjtött, mely összegből fedezték a váci intézet 4 növendékének uti és ellátási költségeit a maradványt, a mely 33 K. 34 fillért tett ki, Heresuth Kálmán elküldötte a váci intézet igazgatóságának, a honnan most az alábbi sorokat kapta: Kedves Tanfelügyelő Ur! Távollétemben a helyettes igazgató már átvette azt a nemes érzésből megindult s jótékony célra egybegyűlt 33 K 34 fill. pénzösszeget, melyet kedves tanfelügyelő ur a siketnémák tanításáról szóló értékes előadása alkalmából intézetünknek elküldött. Ez összeget az ajándéktárgyak alakjában növendékeink karácsonyfajára teszem. Ezuttal kedves kötelességemnek ismerem, hogy kiemeljem az igen tisztelt tanfelügyelő urnak azt a közeleli munkásságát, melyet tudomásunk szerint már régóta a társadalmi életben ki szokott fejteni a köznek javára. Ezuttal éppen kedves is volt e munkája, mert a munka tárgyát abból a régebbi tárgykörből vette, mely nekünk ma is mindennapi munkásságunk. A kellemes visszemékezésnek és a régi sze-

idegességre hajlamosok voltak, részint a kiállott ijedség, részint ezen valóban jelentéktelen bőrhorzsolások miatt, valóság-gal megkapják az idegességnek azt az alakját, melyet mi *trauma külerőségi* idegességnek nevezünk.

Sokszor az idegességnél a fej formája is változott. — Egy kifejldött férfi koponyájának kerülete 500—570 millimeter; a nőké valamivel kevesebb. — De nem ez bir ezen kérdésnél különös fontossággal, hanem a koponya homloki részének nagysága viszonytira a koponya teli részéhez és a nyakszirti részhez; e tekintetben a férfi és női koponya között nagy különbség van. — Férfinél rendszeren a homlok erősebb, nagyobb, ellenben a nőnél a koponya oldali és hátsó része szokott erősebben kifejldni. — Ezt már annyira megszoktuk, hogy szépséghibának tartjuk, ha a nőnek olyanféle erős homloka van mint a férfinak. Ezt a hölgyek is tudják, mert nagy homlokuak, iparkodnak azt frufuval eltakarni. Hogy miért fontos épen a homloki rész nagysága, azt mindjárt megmagyarázom. — A csontos koponya mögött van az agyvelő; idegrendszerünkre pedig rendkívül fontos az, hogy az agyvelő karélyainak viszonya egymáshoz bizonyos harmoniában legyen. — A leghelyesebb arány az, ha agyvelőnk homloki karélya a többi nagyságban és sulyban felülmulja; agyvelőnk homloki része ugyanis, bizonyos tekintetben fékező szerepét játsza a többi karélyok működésével szemben és pedig oly módon, hogy homlok karélyunk a többi karélyokban megjelenő kellemetlen érzése-

ket, gondolatokat, reflexeket, elnyomja, semmivé teszi. — Ha kissé megfigyeljük magunkat, rögtön észre vehetjük a homlok karélynak ezen fékező szerepét. — Tegyük fel pl hogy én egy engem érdeklő kellemetlen újságot hallok. — Ezt a kellemetlen újságot a halánték nyakszirti karély fogja fel, mely kiválóan érzéki hatások befogadására szolgál. — Természetesen, hogy ezen újság bennem kellemetlen gondolatokat ébreszt, lehangolt leszek, sőt félni kezdek a következményektől. — De ugyanazon pillanatban megindul agyvelőmben egy ellen áramlat is. — Felmerül a gondolat, hátha nem is igaz az egész história; meg azután, hogy ez nem is egészen engem illet, meg az is, hisz én ezen ügyben minden lehető megtettem, engem vád nem illet és a gondolatok tovább folynak; nos és ha meg is történt, hisz meg esett az másokkal is, stb. Szóval: minden egészséges idegzetű ember igyekszik a neki kellemetlen gondolatokat, hogy úgy mondjam lerázni, agyvelőjéből kidobni. — Ezt az ellenkezést a homlok karély fejtí ki; néha pár perc alatt megnyugszunk, máskor ideges állapotban vagy ha rossz a homlok karélyunk hetekig hónapokig elbajlódunk, előfordul, hogy némelek évekig elrágódnak rajta, ezek az úgy nevezett *tépelődők* kiknek száma az idegesek között rendkívül nagy.

Tehát hogy idegesek ne legyünk ahhoz jó homloklebeny kell. — S minthogy már előbb említettem, hogy a női fejet a szűkebb homloklebeny jellemzi, s valóban egészen természetesnek kell tartanunk,

hogy a nők gyakrabban szenvednek idegességben mint a férfiak.

S ha már ennél a kérdésnél tartunk talan tehetnénk egy kis kitérést a női emancipáció mostan nagyon is előtérbe tördült területére. — Ha a nő agyszerkezeténél, tehát természeténél fogva idegesebb ha a kisebb homloklebeny nem fejtí ki annyira gátló hatását mint a férfinél mit fog kiállni egy nő, illetve hogy fogja kiállani a női idegrendszer azokat az ideg izgató eseményeket, melyet a kenyér keresés, a konkurrencia okvetlen felidéz, s hogy fogja kiállani azokat a kiméletlen, a férfi energiáját megtörő eseményeket, melyet valamely pályán való működés, egy hosszú életen keresztül véletlenül, önhibánkon kívül feldob és felszínre hoz. Vegyük csak a legszeretettebb és legdivatosabb pályáját a nőknek, az orvosi pályát. Megjegyzem, hogy azért, mert a tudomány kisütötte azt, hogy a nőknek kisebb homloklebenyük van, nem nézem le, nem kicsinyitem le a női tehetséget, sőt a legnagyobb elismeréssel vagyok a nők tehetősége iránt. — Hisz azért, hogy egy férfi, egy fejlett férfi agyvelő sulya átlag 3540-3560 grm. sulyu, s a nőké általában kisebb, ennek a maga külső megjelenésében nagyon szegényes, szürke kopottas színű, összevissza kuszált felületű agyvelőnek nemcsak a nagysága, de kvalitása is határoz, s miért ne lehetne a nő agyveleje több változatosságot és szépséget magában rejtő mint a férfié?

(Folytatjuk.)

mélyi rokonszeny mostanáig tartó megnyilatkozásának bizonyosága ez. Szívélyesen köszöntöm tehát egykori kollegámat s ügyünknek mostan is jó barátját. Kérem tartsa meg irányunkban ezt a tárgyi és személyi rokonszenvét és vonzalmat. Tisztelettel köszönti mostan is tisztelő barátja, Vác, 1913 dec. 1-én *Borbély Sándor* igazgató.

— **Uj ügyvéd Vámosmikolán.** Veszelák János dr. január 1-től ügyvédi irodát nyit Vámosmikolán.

— **Az izraelita nőegylet estje.** Az ipoly-sági izraelita nőegylet, mely évek sora óta nem rendezett mulatságot, egy nagy szabású estére készül. A nőegylet a rendezéssel állandó vigalmi bizottságát bízta meg melynek tagjai: Brack Ignácné, Gálosi Sománe, Halász Sándorné, Hercz Adolfné, Hirschberg Gézánné, Holló Józsefné drné, Kinszky Józsefné, Nádor Ottóné, Polgár Ignácné, Szabados Zsigmondné, Szász Bertalanné drné, Sebestyén Miksáné drné. és Váradi Jakabné drné, titkára pedig Gálosi Soma. A vigalmi bizottság legutóbbi gyűlésén Vámos Beláné drné, egyhangú lelkesedéssel elnökevé választotta meg és az est rendezését elhatározva, a műsor egybeállításával a bizottság titkárát bízta meg. Az esthez sikerült közreműködésre megnyerni az *O. M. I. K. E.* főiskolai haligatók enekkarát, a főváros eme elsőrangú daltestületét mi nemcsak nálunk ritkán előforduló művezetést biztosít hanem: — 35-40 tagu, egyetemi haligatókból álló táncos gárdát is hoz az estre. A műsor többi részének egybeállítása folyamatban van, de minden esetre magas nivójával fogja az estét az idei szezon kiemelkedő mulatságává avatni.

— **A pénzügy köréből** A m. kir. pénzügyminiszter *Máté* János adóhivatali gyakornokot az ipoly-sági kir. adóhivatalnál, a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű adóhivatali tiszté az edelényi kir. adóhivatalhoz és *Dobos* Andor színérváralyai adóhivatali napi díjast ideiglenes minőségű, segélydíjas adóhivatali gyakornokká az ipoly-sági m. kir. adóhivatalhoz kinevezte.

— **Jó tanács.** Egy újságolvasó megfigyelte, hogy az országos meteorológiai intézet és a „Meteor“ időjósításai többnyire ellenkezők. Így e hétre is az egyik esőt, a másik hideget jelez. Bármelyik következék is be: meghűlésnek vagyunk kitéve s ilyenkor használjunk *Réthy-féle Pemetefü-cukorkát*, mely csak akkor valódi, ha minden dobozon a készítő *Réthy Béla* gyógy-szerész neve rajta van.

— **Az Állatvédőegylet kérelme.** A Hont-vármegyei Állat- (és madár-) védő Egyesület a következő kérelmet intézi a közönséghez:

A zord téli idő közeledtével ismét nagyobb tér nyílik arra, hogy a közönség humánus és állatbarát működését kifejtse.

E végből kérjük, sziveskedjenek az utcákon és köztuterek felmerülő állatkinzások lehető megakadályozása, tüterhelések esetén előfogatok nyérése, az elesett állatok felsegélyezése és gyors elszállítása továbbá a lovaknak meleg takarokkal és kellő vasalással ellátása érdekében tapintattal párosult eréllyel közbelépni.

Akadályozzák meg, hogy a piacon vett házi szárnyasokat többen összekötött lábakkal, fején lefelé esüngen cipelik; hogy egyesek az igásállatokat, különösen a lo-

Harc a tüdővész ellen.

Ritka ma már az olyan család, melynek egyik-másik tagját ne a tüdővész vitte volna sírba.

A milyen régi az emberiség, annyi idő óta folytatód az harc az alattomos ellenségével, a nélkül, hogy sikerült volna az embernek a döntő csatát elnyernie. Előrehaladott tüdővésznek nincsen orvossága. Mégis voltak már esetek az ellenkezőjére; de csakis abban az esetben, mikor még a betegség kifejlődés előtt a tüdővész könnyen elárulja magát és ha valamely hurutos bántalom nem csökken, illetve köhögés nem szűnik, ilyenkor nagyon elővigyázatosoknak kell lennünk.

vakat gabona, fa és egyéb anyagok fuvarozásánál sokszor mértéken túl terhelik s ütlegelik, olykor pedig kiéhezett s megsántult állatokkal dolgoztatnak, valamint, hogy úgy a csintalan gyerekek, mint a durva lelkületű felnőttek a fákat s más közterület bokrait és fáit rongálják: tisztelettel kéri föl az egyesület, hogy jóindulatu fölvilágosítással, szükség esetén az egyesület vezetőségéhez vagy a rendőrhatalomhoz való följelentéssel ezen panaszolt állatkinzások s növényrongálások megszüntetése érdekében közreműködni. Arra kérjük fel végül a szülöket és tanferfiakat, hogy buzdítsák a gyermekeket a magvak összegyűjtésére és megőrzésére, hogy szükség idején etethessék a madarakat.

— **A tanügy köréből** Az esztergom-vármegyei kir. tanfelügyelőség felhívja azon állásnélküli tanítókat, tanítónőket és óvónőket, kik helyettesítést hajlandók vállalni, hogy jelentkezzenek a tanfelügyelőség hivatalos helységében. Ugyanitt e y 1000 korona fizetéssel és teljes ellátással egybekötött férfitanító állás elnyerése feől részletes utbaigazítás nyerhető.

— **A gazdaközönség szives tudomására** hozom, hogy Hofherr Sebrantz és Clayton Shutteworth gépgyárának képviselőjét elváltattam Szük-égyetemen kérem külön ajánlatom bekérni *alkatrészek* kisebb gazda agi gépeket állandóan raktáron tartok. Használt gépeket becserelek *Berezeller Jenő Ipoly-sági*.

— **U cigaretta.** A kincstári dohányjövődék legközelebb új cigarettafajtát szándékozik az általános forgalomba hozni. Az új cigarettának neve Miriam lesz. Az új cigaretta öt-tíz darabos csomagolásban darabonként 5 f. tkapható és kiállításra szebb lesz mint az eddigi forgalomba levő szivarkáké. A Miriam cigaretta szopókával és szopóka nélkül aranyvéggel kerül forgalomba.

— **Influenza** magában nem veszélyes betegség, de mivel a test legyengülés velejár, így komolyan kell venni, különösen azoknak, kiknek hajlamuk van a tuberkulózisra és tüdőgyulladásra. Nincs oly egyszerű és jelentéktelennek látszó hurut, amelyből ne fejlődhetne influenza, tehát minden legesekélyebb meghűlés nagy figyelemmel érdemel és azt gyógyítani kell. A légzőszervek megbetegedéseinek gyógyításánál első helyen áll a Sirolin „Roche“, a kellemes ízű biztos hatású és minden gyógytárból kapható háziszser.

— **A hitelesítetlen palackok.** A kereskedelemügyi miniszter értesítette a belügyminisztert hogy az 1917. évi V. t. c rendelkezései ellenére különösen a vidéken, a vendéglősök és korcsmarosok nagy része meg mindig hitelesítetlen palackokban és poharakban mér ki a sört sőt a pálinkát is. A belügyminiszter most ismét erélyes rendeletet adott ki a közforgalomban használt mértékek és mérőeszközök ellenőrzése tárgyában.

— **Veszett kutya Ipolyenyeken.** Ipolyenyeken nov. 26-án este a munkából hazatérő Fekete István ipolyenyéki kőművesmestert egy kóbor eb többhelyen megmarta. Az eb megtámadta s ráugrott, de segélykiáltásra a segítségre jövő emberek megakadályozták abban hogy mást is megmarjon ott a helyszínen vasvillával leszurkák. A kiszállott hatósági állatorvos vesztséget állapított meg, így Feketét a Paszteur intézetbe szállította. A község. 40 napi elzárlat alatt van. Ez a második eset már ez évben Ipolyenyeken.

Ne várjunk ölbe tett kézzel addig, míg a baj magától megszűnik és ez a jobbik eset, hanem folyamodjunk egy o y szer használatához, melynek sikere kétségtelen. Ilyen szer a Sirolin „Roche“ ezt a legelőkelőbb orvosok rende ik nap-nap ut in. Ezzel a készítménnyel következetesen használt kura mindig a kiváló eredménnyel jár. Megszűnik a köhögés, a lélegzés szabadba valik, a lelki levertség helyét ad az életörömmel. Ak eléggé óvatos és okos tud lenni, már a legkönnyebb természetű meghűlésnél a Sirolin „Roche“ használatához fordul, kellemes íze miatt is igen kedvelik. Étvágy-erjesztő hatása kiváló tulajdonsága, mert az elgyengült szervezetet következtetve erősíti. Az étvágy és táplálkozás fokozása különösen a tuberkulotikusoknál rendkívül fontos. Már rövid hasz-

IRODALOM ÉS ZENE

(*) **A Vasárnapi Ujság** november 20-iki száma több szenziós érdekességet közöl: Henrik orosz kir. hereg fénykép-felvételeit József kir hereg kisjenői vadászatról, melyeket azalatt készített, mikor a párisi lapok azt írták róla, hogy Párisban van; képeket a paraói faladvadászatról, melyeken a magyar arisztokrácia színe-java vett részt, stb. Rabindranath Tagore, a Nobel-díjat nyert hindu költő műveiből Babits Mihály mutatott be néhányat szép fordításban. Gróf Vay Péter a Kaukázusról ír érdekes cikkeket, igen szép képekkel. Szépirodalmi olva-mányok: Lakatos László novellája, Erdős Renée tárcája, Ambru-Balázs verse Gruzia Deledda regénye. Egyéb közlemények: cikk és képek a budapesti dunai malmokról, a felvidéki petroleum-forrásról, Bonnier francia aviatikus budapesti látogatásáról, a mexikói forradalomról s a rendes heti rovatok. Irodalmi és művészet, sakkjáték, stb. — **A Vasárnapi Ujság** előfizetési ára negydedévre öt korona, a Világ krónikával együtt hat korona. Megrendelhető a Vasárnapi Ujság kiadóhivatalában (Budapest IV., Egyetem-utca 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a Képes Néplap, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

(*) **Napoleon fogságának helyéről.** Szent-Ilona szigetéről kilenc képet közöl a Váradi Antal és Falk Zsigmond dr. szerkesztette s immár harmincnyedik évfolyamát járó Ország-Világ e heti száma. Egyéb érdekes képek: „A barcelonai kikötő“, „Cadix város és kikötője“, „Mongol követség Péterváron“ Mikronéziai bennszülöttek hadifőlszerelésben“, „Velasquez: Egy spanyol admirális“, „A londoni Viktória-szobor mosdatása“, „Páncélos Angol hadi vonat“, „Veszélyben a kapu“, „Lokomotív szállítása Amerikában“, „Az Athosz-hegy orosz lakói“, „A halál processziója“ stb. Egy sereg arckép meg dívatkép egészíti még ki az e heti Ország-Világ illusztrativ tartalmát. A lap irodalmi részébe regényeket, elbeszéléseket, kritikai cikkeket és verseket írtak: Benedek Aladár, Bende János, Falk Zsigmond dr., Hangay Sándor, Koncz János, Kersék János, Kiss Ferenc, Neszmélyi Lőrinc, Novák László, Váradi Antal és Vértesy Gyula. Tartalmas, kitűnően szerkesztett rovatok ezenfelül: Színház, Művészet, Irodalom, Hírek, Zene, Sport stb. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal (Budapest V ker., Hold-utca 7), ahová az előfizetési pénz is beküldhető, A lap ára félévre 8 kor.

(*) **Első prágai győzelmünk.** A sportkedvelő fiatalság körében nagy kedveltségnek örvendenek azok a sport cikkeik, melyek Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermeklapjában a magyar sport egyes eseményeiről jelennek meg s melyekben egy-egy a dolgokban részves, ismert sportember számol be olyan sikerekről és eredményekről, melyekben magának is főszerepe volt. Így a Jó Pajtás legújabb nov. 30-iki számába Kertész labdarugó bajnok írt a magyar labdarugók november 16-iki prágai győzelméről. Ugyanebbe a számba még verset írtak Abrányi Emil és Benedek Elek, elbeszélést Szabóné-Nogál Janka, Sebők Zsigmond folytatja Dörmögő Dömötör ur utazását a cserkészfiukkal tutajon. Altai Margit a francia gyerekekről mond el kedves dolgokat, Faragó Géza pompás képeket rajzolt, Zsiga bácsi

nalat után ellenállóképeséget ad a szervezetnek és ezt a légzőszervek sokáig meg is őrzik. Tehat bizonyos mértékben a Sirolin „Roche“ tartós hatású

Hogy milyen értéke van Sirolin „Roche“-nak, az tényekkel bizonyítható, nem kevesebb, mint 300 utánzata van forgalomba és ezek nagyrészt hasonló hangzásu nevet viselnek, de összetételüknek hiyensége messze elmarad az eredeti mögött. Vásárlásnál éppen azért hangsúlyozva kérjük Sirolin „Roche“-t és ne engedjük magunk más készítmény vásárlására rávenni, mert a Sirolin „Roche“ a tudomány mai álláspontja szerint a leghatásosabb szer a tüdőbajok és tuberkulózis ellen.

mulatságos mókát mond el, Lakatos A kumánovói hős című elbeszélését, Dánielné Lengyel Laura pedig regényét folytatja. A Kis Krónika rovat apróságai, a rejtvények, szerkesztői üzenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát.

A Jó Pajtás-t a Franklin-társulat adja ki; előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, fél évre 5 korona, egész évre 10 korona. Egyes szám ára 20 fillér. Előfizetéseket elfogad és mutatványszámokat küld a Jó Pajtás kiadóhivatala Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

(*) **Kincses Kalendárium 1914.** A legcsodálatosabb madárhoz, a „poraiból megéledett Főnix“ hez hasonlít a Kincses Kalendárium, mely nem megy át az enyészetbe, évről-évre ujja születik.

Kétszáz esztendőig ugyszólván egyetlen olvasmánya volt a magyar családnak a Lőcsei vagy a Komáromi Kalendárium. — és ma minden művelt magyar családnak olvasmánya a Kincses Kalendárium.

Micsoda változása az időknek! — És micsoda változása a kalendáriumoknak!

Régezte elég volt, ha a napok egymásutánját, a planéták bolygását, az országos vásárok jegyzékét és a posta járását megtalálta az olvasó a kalendáriumban. Ma azonban! — A Kincses Kalendárium valóságos tudománytár: meteorológiai, fizikai emberi és állati élet, fejlődés, művészet- és irodalomtörténet, politika és pénzügytan és a többi a tudományoknak valóban összessége; csak maga a tartalomjegyzék hat a próbaté lapra terjed. Szinte nem is volna túlzás, ha azt mondanók róla, hogy minden van benne és azonkívül még sok egyéb.

De hiába a világ minden tudománya, — ha tőlünk idegen. Hiszen van elég tudomány a lexikonban is, mely a könyvtárnak süritett kivonata: élvezhetetlen a maga tömegében; legföljebb egy-egy csipetnyit ha kiveszünk belőle, — azt egy kissé megfigyelve és földolgozva azután élvezhetjük, ismereteink közé beraktározhatjuk: asszimilálhatjuk. A Kincses Kalendárium ellenben nema lexikonok a telegráf-stílusában, — nemcsak érthető, de egyszerűen élvezhető nyelven közvetíti a tudást és nem cseppenkiint, hanem valósággal tömegben. Magyarországon az iskola után mindjárt a Kincses Kalendárium az ismeretterjesztésnek legjelentékenyebb faktora.

Ma, mikor a Kincses Kalendárium jól ismert és közkedveltségű piros kötetei ismét megjelentek a könyves boltok kirakataiban szeretettel köszöntjük a könyvpiacnak a legnépszerűbb újdonságát mi is, a kiknek műhelye a Kincses Kalendáriumával szomszédos. Mert ha szonnal fogjuk forgatni mi is és vajmi gyakran fordulunk hozzá információért. A Kincses Kalendárium sikereinek egyik titka: a bámulatos sokoldalúság, sőt azt mondhatnók: a mindenoldalúság. Nincs a ki meg ne találná benne az emberi tudásnak azt a terrenumát, a mely éppen őt érdekli. A természettudós megtalálja benne a származástan mai állásának előadását és kritikáját, — 1913 novemberig terjedően, — az aviatikáért rajongó gimnazista megtalálja benne az aviatika mai helyzetének ismertetését, — öngyógyásza a női divat alakulását (és ami a nő képekkel) — pénzügyőri szemlést ur a söradóval kapcsolatos dolgokról olyan tájékoztatást kap, mint sehol másutt — Bárczy polgármester ur alkamasint meglepetve fogja látni, hogy mennyi szép műemlék van Budapesten, — a tisztelendő urak egészen hiteles és pontos adatokat kapnak Jézus Krisztus földi alakjáról, — a poitikus urak elolvashatják, hogy hogyan olvasztotta be a magyarság a nemzetiségeket hajdanában, a fiatal urak tetszéssel fogják nézegetni Newyork legszebb asszonyainak és leányainak arcképeit, — és mindnyájan érdeklődéssel fogjuk olvasni az első hiteles, részletes és könnyen érthető fölvilágosítást mindnyájunk réméről és Herczel báró ur mindennapi kenyérééről: a vakbélgyulladásról. (Utánna föl is lélekzünk: nom is oly rettenetes ez a vakbél!)

Szóval: a Kincses Kalendárium egy modern boszorkánykonyha terméke. A kik csi-

nálták, mindenkire gondoltak és mindenki tudásvágyának a kielégítéséről gondoskodtak.

A ki megszerzi a Kincses Kalendáriumot két koronáért, — jóízűtét költi; mert két koronát gyümölcsözőbben elhelyezni még ma sem lehet, a mikor pedig már a felhőkben jár lábaival a Kamat.

mindenki viseli, akit eleganciára kell felfűzőjársra felvenni ad.

Bersonművek, Budapest VII.

4360. 1913. tk. szám.

Arverési hirdetményi kivonat.

A vámosmikolai kir. járásbíróóság mint tkvi hatóság közhírré teszi, Vala-ek Károlyné szül. Stugel Anna ipolyzalkai és Stugel Alojzia ipolykiskeszi lakosoknak Nathera Pál szobi lakos elleni kérelme, s illetve az ipolyzalkai kir. törvényszék által 2062/p. 910 sz. a. hozott, a budapesti kir. ítélőtábla által 5032/p. 910. és m. kir. Kuria által 4354/p. 912. sz. a. helyben hagyott jogerős ítélet a alapján vagyonközösség megszüntetése végett az alanti ingatlanra a végrehajtás joghatályával bíró árverést elrendelte.

Minek folytán *Ipolykiskeszi község házában 1914. évi január hó 19-ik napjának d. e. 10 órájkor* megtartandó nyílt árverésen eladatul for a következő ingatlan: Nathera Pál, Valasek Károlyné szül. Stugel Anna és Stugel Alojziának az ipolykiskeszi-í 26 szíkjvonal A. I. I -sor 57 hrsz. a. „ház, udvar és kert“ nevű ingatlanra 800 kor. kikiáltási árban.

Árverezni szándékozók bánatpénzül kötelesek az ingatlan kikiáltási árának 10 százalékát készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezehez letenni vagy a bánatpénznek a bíróságnál esetleges elhelyezésről kiadott elő-mervényt át-szolgáltatni, a bánatpénzt pedig a megigérendő vételár 10 százaléka erejéig nyomban kiegészíteni.

Az ingatlan csak a kikiáltási ár 2/3-dáért vagy ennél magasabb vételáért fog eladni.

Vevő köteles a vételárt 4 gyenlő részletben és pedig az első az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számított 60 nap alatt, a harmadikat ugyanazon naptól számított 90 nap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számított 5 százalék kamatokkal együtt az ipolyzalkai m. kir. adóhivatal mint bírói letét-penzárnál lefizetni.

Kir. járásbíróóság mint tkvi hatóság. Vámosmikola, 1913 október 30.

Domby s. k. kir. jbiró.

A kiadmány hitelével

Katona

kir. tkvvezető.

MIKSZÁTH KALMÁN munkái.

- Kisértet Lublón — — — 60 fill.
- Prakovszky, a siket kovács 60 „
- Két elbeszélés — — — 30 „
- Ne okoskodj, Pista! — — — 60 „
- A németke és egyéb elb. 60 „
- Szent Péter esernyője — 1.50 „
- A gavallérok — — — 60 „
- Beszterce ostroma — — — 1.20 „
- A demokraták — — — 60 „
- Egy választás Magyarországon 90 „
- Tót atyafiak — — — 60 „
- A jó palócok — — — 60 „

Kaphatók a „Honti Lapok“ kiadóhivatalánál, Neumannál Ipolyzágon. :: :: :: :: :: ::

Hirdetéseket és reklámokat jutányosan közöl a kiadóhivatal.

Tegyen Ön egy kísérletet!
„CARNEVAL“

— (törvényileg védve) —
 + A LÉTEZŐ LEGJOBB +
 HYGIENIKUS GUMI KÜLÖNLEGESSÉG

Jótállás minden darabért

Ára tucatonként eredeti csomagolásban 6 K

Kapható a központban:

BÜCHLER GYULÁNÁL

WIEN, VII., KAISERSTRASSE 109.

Képes magyar árjegyzék ingyen (zárt borítékban 20 fillér bélyeg ellenében).

Viszontelárusítóknak mag a s jutalék.

3-15

Szuperfosfát, thomassalak, chilisalétrom száritott marhatrágya, kálics és egyéb műtrágyákat jutányosan ajánl és állandóan raktáron tart
Berczeller Jenő, Ipolyság.

Megjelent 1914-re a

KINCSES A gyakorlati élet általános útmutatója

KALENDÁRIUM

Ára kötve 2 K. XVIII. évfolyam

Kapható

Neumann Jakab

könyvkereskedésben.

I POLYSÁGON.

Hontvármegyében Ipolysághoz és a vasúthoz közel egy jól felszerelt

250 holdas birtok

kedvező feltételek mellett eladó.

Érdeklődők **Groszmann József** Vámosmikolai lakoshoz forduljanak.

**Budapesti elsőrendű
 műszaki társaság**

és olajgyár

: RAYONKÉPVISELOT :

keres igen előnyös feltételek mellett. Csakis agilis, befolyásos urak, kik ipartelepeknél, uradalmaknál és mezőgazdákknál be vannak vezetve, ha fix állásban vannak is, küldjék be zárt ajánlataikat **Klein Simon** hirdető-irodájába, Budapest, VII., Erzsébet-körut 24. sz. „Biztosított diszkréción” jellege alatt. 1-2

A legelőkelőbb
 A legmegbízhatóbb
 A legjobban szerkesztett
 A legnagyobb terjedelmű
 A legfüggetlenebb
 budapesti napilap

A Z U J S Á G

Munkatársai a magyar zurnalisztika, a magyar irodalom legkiválóbbjai. Felelős szerkesztő: GAJARI ÖDÖN. — Szerkesztő társ: Dr. ÁGAI BÉLA.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK :

Egy évre K 28 — Negyedévre K 7.—
 Félévre K 14.— Egy hónapra K 2.40

Az UJSÁG előfizetői a DIVAT SALON-t negyedévre K 2.50 kedvezményesen áron rendelhetik meg.

AZ UJSÁG karácsonyi számát, mely tartalmával és terjedelmével szenzációs szamba megy, megküldjük minden új előfizetőnek is, aki január 1-től számítva már most beküldi az előfizetési összeget.

Megrendelési cím:

— Az Ujság kiadóhivatala Budapest, VII., Rákóczi-ut 54. —

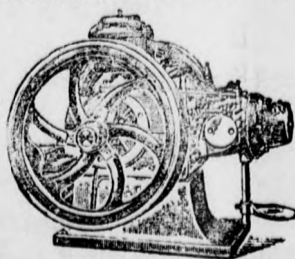
Az ázsiai kolera terjedését csak a közönség közreműködésével lehet megakadályozni.

Feltétlenül szükséges, hogy minden házban legyen készletben megbízható fertőtlenítő-szer és használjuk a-t a mosdóvizhez többször naponta, különösen ha nagyforgalmu helyeken fordultunk meg. A legtekélyesebb fertőtlenítő-szer a

LYSOLFORM

mely tudományosan ki van próbálva és feltétlenül, biztosan és gyorsan hat. Előnyei a többi régi szerek felett, hogy oleó szagtalan, nem mérgező és a bőrt nem támadja meg. Eredeti üvege 80 fillér (használati utasítással) és kapható az egész országban minden gyógyszerboltban és drogériában. Tegyen vele okvetlen kísérletet. Nagyban fertőtlenítésre (iskolák, vendéglők, vállalatok, hatóságok stb. részére) ajánlatos az igen oleó nyers-lysolformot kannákban vásárolni. **Dr. Keleti és Murányi vegyészeti gyára, Ujpest.**

A VILÁGHÍRŰ
 ES LEGUJABB RENDSZERŰ

BOLINDER NYERSOLAJ-
 MOTOROK

és azok alkatrészei kizárólag

ÁNYOS IMRE cégénél
 kaphatók

BUDAPEST, VI. PODMANICZKY-UTCZA 17.

Telefon 12-76.

Legkisebb nyersolajszükséglet!

Feltétlen jótállás!

Kérjen díjtalan felvilágosítást és ingyen árjegyzéket.

Jutányos árak!

Kedvező fizetési feltételek!

Elismert legjobb motorok!

Messzerő jótálás! Kedvező fizetési feltételek!

Eredeti KÖRTING
DIESELMOTOROK álló- és fekvő-rendszer
Szívógáz és benzinmotorok.
Benzin és nyersolajos cséplő-garnitúrák, magánjáróval is.
Meglepő újdonság! Meglepő újdonság!

Nyersolajmotorok
gyújtófej, vízbefecskendezés és kompresszor nélkül.

Gellért Ignác és Tsa
mérnöki iroda
Budapest, V. Konary-utca 4.
Sajat érdekében kérjen ajánlatot!

Minék Bpestről
Minék Bécsből

rendelni, mikor nálam jutányosabban beszerezheti a **karácsonyi és újévi** ajándékokat. Nagy választék érkezett zsebórákból 6 K. ártól felfelé, arany gyűrűk és láncok gramja 2 k. 40, karkötőórák 12 kortól, ezresztőórák 3-50, Eufon beszélőgépek lemezekkel 30 K-tól feljebb. Kínai és valódi ezüst ajándéktárgyak modern kivitelben.

Kapható:
Vértes Nándor
óra- és ékszerraktárban.
Ipoly-ság, Baross-utca.

2-5

DALMA

THIERRY A. GYÓGYSZERÉSZ BALZSAMA

Utolérhetetlen hatású tüdő- és mellbetegségeknél, enyhíti a katarust, megszünteti a fájdalmat okozó köhögést, Torokgyulladást, rekedtséget és gégegyulladást, valamint lázt, különösen jó hatású gyomorgörcs és kolika ellen. Gyógyhatású aranyér és alteti bántalmaknál, tisztítja a veséket, érvágygerjesztő, elősegíti az emésztést. Kétféle bevált fogfájásnál, odvas fogak, szájbiznál, valamint az összes száj- és fogbetegségek, fülfőgés ellen, megszünteti a száj vagy gyomortól eredő büzt. Jó hatású pantlikagülsztánál. Meggyógyít minden selet, sebhelyt, orláncot, láztól eredő hólyagot, kelest, szemölcsöt, égési sebeket, megfagyott testrészeket, vart és kiütést. Fülbántalmak ellen kiűző hatású. Minden háznál különösen influenza, kolera vagy más járványoknál kéznél legyen.

Irjunk: Thierry A. Orangyal-gyógytárának Pregrada, Rohitsch mellett.

12 kis vagy 6 dupla 1 nagy specialüveg 5-60 korona.
Nagyobb rendeléseknél jelentékeny árengedmény!

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi Centifolia-kenőcse.

Megakadályozza a megzúrt vérmérgezős, fájdalmas operációkat leggyakrabban feleslegessé teszi. Használatos gyermekágyas nőknél fájó emlők, tejmegindítás, rekedés, emlőkeményedés ellen. Orbánc, feltört lábak, sebek, dagadt végtagok, csontszu, fekélyek, fűés szúrás, lővés, vágás vagy zúzódás által okozott sebeknél kitűnő gyógyhatású szer. Idegen testek eltávolítására mint: füveg, szalka, por, serét, tüske stb. kinővések, kárbankulus, képződmények, valamint rák ellen, főreg, rothadá, körömgnyülés, hólyag, égési sebek, hosszú betegségeknél előforduló fölfekvésnél, vérekeésnél, fülfolyásnál, valamint kip illás esetén csecsemőknél stb. kitűnő hatású.

2 tégyelára K 360 a pénz előzetes beküldése vagy utánvét mellett kapható.
Budapesten kapható: **Török József** gyógytárában, valamint az ország legtöbb gyógyszer-tárában. Nagyban: **Thalimayer és Seitz, Kochmeister Utóda, Radanovits Test,** drogeriákban Budapesten kapható. Ahol nincs lerakat rendeljünk közvetlenül:

Thierry A. gyógyszerertárából, Pregrada, Rohitsch mellett

ORVOSOK

a legjobb köhögés elleni szernek
jelzik a

KAISER-féle mell karamellát
a három fenyővel.

Műhők használják

Köhögés

rekedtség, elnyálkásodás,
szamárhurut, katarus, nyakfájás ellen, továbbá
meghűléselleni megóvásra.

6100 bizonyítvány orvosoktól és
magányosoktól bizonyítéka
a biztos hatásnak

Étvágygerjesztő, jóízű bonbonok.
Csomagja 20 és 40 fill, doboza
60 fillér. Kapható minden
gyógyszertárban és drogériá-
ban. Ahol ez nincs ott fordul-
janak direkt
Fr. Kaiser, Bregenz (Voralberg)

UNIVERSAL TABLETTA

(fejfájás ellen)
Készíti: **GYARMATI EMIL** városi gyógyszerertára **BAJA.**

Hatásában felülmulja az aspirin tablettákat, mint-hogy egyuttal enyhe hashajtó a salicyl készítmények gyogyértékével. — Nem befolyásolja a szív működést.

Felülmulja a külföldi hason készítményeket!

Kiváló szer meghűlési betegségek, influenza, nátha, zsába, csuzos és hurutos betegségek ellen. Azonnal fájdalomcsillapító fej-, fog- és fülfájásnál, kitűnően bevált ischias, reuma és szaggatásoknál.

Olesőbb az eddigi külföldi készítményeknél, egy 20 tablettát tartalmazó üvegcső csak 1 korona.

Kapható az egyedüli készítőnél: **GYARMATI EMIL** városi gyógyszerertárában **BAJÁN.**